

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Valtion rahoittaman rakentamisen ongelmat

Selvitysmies Erkki Virtanen
Selvitysmiestyön luovutustilaisuus
30.3.2017

Selvitystyöni tausta ja tavoitteet

- Pääministeri Juha Sipilä kutsui minut (30.12.2016) selvittämään valtion rahoittamien rakennushankkeiden suunnittelun ja toteuttamisen tehokkuutta sekä niiden aikataulu- ja kustannusongelmia.
- Tehtävänäni on ollut selvittää rakennushankkeiden hyviä ja huonoja esimerkkejä Suomessa sekä kartoittaa muiden Pohjoismaiden käytäntöjä.
- Selvitysmieheltä edellytetään selkeitä suosituksia valtioneuvostolle ongelmien vähentämiseksi tulevaisuudessa ja mahdollisuuksien mukaan myös meneillään olevissa hankkeissa.

Rakentaminen Suomessa:

Suositus 1

Suosittelen, että **valtion** omissa **vaativissa rakennushankkeissa käytetään pääsääntöisesti allianssimallia**. Samoin suosittelen, että valtio pääsääntöisesti vaatii allianssimallin käyttöä myös rakennushankkeissa, joissa valtio on osarahoittajana.

Suositus 2

Suosittelen, että **valtio ryhtyy** Senaatti-kiinteistöjen avulla voimakkaasti **kehittämään allianssi-elinkaarimallia** ja edistämään sen käyttöä **julkisessa rakentamisessa**.

Valtion liikenneväylät:

Suositus 3

Kunkin hallituksen tulisi asettaa parlamentaarinen elin, joka valmistelee **kolmea seuraavaa vaalikautta koskevan väyläpoliittisen suunnitelman**. Suunnitelman tulisi olla valmis lausuntokierroksineen eduskuntavaaleja edeltävänä vuonna. Uuden hallituksen tulisi sen pohjalta laatia ensimmäisen kehyspäätöksensä yhteydessä hallituskauden kattava väyläohjelma.

Suositus 4

Suosittelen, että **wäylähankkeiden aloittamisesta ei** - harvinaisia pakollisia tapauksia lukuun ottamatta - **päätetä lisäbudjeteissa**.

Suositus 5

Suosittelen, että momentilla 31.10.77 (Väyläverkon kehittäminen) **siirrytään** vuoden 2018 alusta **käyttämään** määrärahalajina **viisivuotista siirtomäärärahaa** nykyisen kolmivuotisen siirtomäärärahan sijasta.

Valtion kiinteistöt:

Suositus 6

Suosittelen, että Senaatti ja hallinnonalat ministeriöiden johdolla yhdessä tekevät jo laatimansa investointisuunnitelman pohjalta **kiinteistöjen ja niiden työympäristöjen kehittämishojelman**. Näin voitaisiin mm. saavuttaa Senaatin tavoitteleva 100 miljoonan vuokramenojen alentamistavoite.

Yhteisrahoitteiset hankkeet:

Suositus 7

Suosittelen, että välittömästi selvitetään ja päätetään, mikä jatkossa on linja hallintolain **esteellisyyssäännösten soveltamisessa rakentamishankkeissa**, joihin liittyy valtion rahoitusta.

Suositus 8

Sellaisten rakennushankkeiden, joissa valtio on osarahoittajana, **johtoelimeen on nimettävä** riittävin valtuuksin toimivat **taloudellista ja rakentamisen asiantuntemusta omaavat valtion edustajat** (Linjaus 7 huomioon ottaen).

Suositus 9

Sen varmistamiseksi, että valtion edustajien näkemykset yhteisrahoitus-hankkeiden johtoelimissä tulevat riittävästi otetuiksi huomioon, tulisi rahoitus-päätökseen tarvittaessa liittää **valtiolle oikeus keskeyttää rahoitus**, mikäli hanke poikkeaa kohtuuttomasti ja perusteettomasti alkuperäisestä suunnitelmasta.

Yhteisrahoitteiset hankkeet (jatkuu):

Suositus 10

Valtion rahoitusosuus yhteisrahoitushankkeissa tulee määritellä sekä **euromääräisenä** että **prosentuaalisena enimmäismääränä**.

Suositus 11

Suosittelen, että käynnistymässä tai alkuvaiheessa olevien **keskeisten** väylä- ja rakennushankkeiden (ml. Raide-Jokeri ja Tampereen raitiotiehanke) **valtionrahoitus** ja **valtion osallistuminen** hankkeiden **johtamiseen määritellään** mikäli mahdollista **suosituksieni 8-10 mukaisesti**.

Kiitos !

